

Seisukohad Tartu linna arengukavale 2018 – 2025 laekunud ettepanekute arvestamise osas.

Ettepanek ja esitaja põhjendus	Seisukoht
<p>1. Agne Viks, Kivi 25 majahaldur.</p> <p>Kajastada arengukavas ja eelarvestrateegias kaasaegsetele tingimustele ja ärajuhitava vee tegelikust mahust tulenevale vajadusele vastav sadeveekanalisatsioon rajamine Kivi tänavale Pika tänava ja Narva mnt lõigus.</p> <p><u>Põhjendus:</u> Kivi 25 korteriomanikud soovivad sadeveekanalisatsiooni kaasajastamist Kivi tänaval, kuna olemasolev torustik ei suuda vastu võtta ümbruskonna tänavate ning kruntide sadevett.</p>	<p>Selgitus. Ettepanek on sisuliselt ühisveevärgi ja –kanalisatsiooni arendamise kava teema.</p> <p>AS Tartu Veevärk on probleemist teadlik ja juba tegeleb sellega. On alustatud Raatuse-Pika-Fortuuna-Põik tn piirkonnale uue sajuvee kontseptsiooni loomist.</p>
<p>2. Arvo Lehemets</p> <p>Lisada arengukavva ning eelarvestrateegiasse mahetoidu kasutuselevõtt kohtades, kus linn korraldab toitlustust või saab korraldamist mõjutada (lasteaiad, koolid, lastekodud, turvakodud, vanadekodud jne, samuti linna poolt korraldatavate ürituste toitlustus).</p> <p><u>Põhjendus:</u> Võimalusel võiks olla eelistatud kodumaine tooraine. Mahetoidu kasutuselevõtt ei tohiks vähendada nõ. tasakaalustatud toitumist.</p> <p>Strateegia võiks olla selline, et aastaks 2019 on mahetoidu osakaal kogu toidust 25%, aastaks 2021 - 50% ning aastaks 2025 - 75 %.</p>	<p>Arvestada osaliselt. Lisada lk 26 peatüki <i>Hooliv linn</i> alalõigu "Tervishoiu valdkonna arendamine ja tervist väärtustava eluhoiaku kujundamine" alla uus tegevus järgmises sõnastuses:</p> <p>"Kodumaise toidu (sh mahetoidu) kasutamise eelistamine linna allasutustes ja linna korraldatavatel üritustel."</p> <p>Konkreetsete mõõdikute sätestamine pole antud juhul mõistlik, kuna see oleks olemuslikult survestav ja ei arvestaks reaalsete võimalustega.</p>
<p>3. Kristo Poljakov</p> <p>Lisada arengukavasse punkt, kus on märgitud, et seaduslikke probleeme lahendatakse teaduslikul meetodil, eetilisi probleeme eetilisel meetodil ja tehnilisi-inseneri probleeme tehnilis-inseneri meetodil.</p> <p><u>Põhjendus:</u> Arengukavas pole kasutatud kordagi omadussõnu nagu teaduslik ja eetiline. See ei ole vastuvõetav. Arengukavas on juttu soovist lahendada ja ennetada sotsiaalseid ehk ühiskonna probleeme, aga millisel metodoloogial seda tehakse, juttu pole. Seega minu ettepanek ongi selline, et Tartu ühiskondlikele otsustele jõutakse ja sh sotsiaalseid probleeme lahendatakse teaduslikul ning eetilisel meetodil, tehnilisel-inseneri protsessil jne vastavalt küsimusele ning probleemile. Kui arengukavas</p>	<p>Ettepanekuga juba arvestatakse. Kuna ettepanekuga linnavalitsuse igapäevatoös juba sisuliselt arvestatakse, siis pole arengukava täiendamine otstarbekas.</p> <p>Ametniku tegevuse eetilisust reguleerivad erinevad riikliku tasandi dokumendid (nt Ametniku eetikakoodeks, Ametnike väljendusvabaduse hea tava, Kaasamise hea tava).</p> <p>Koostööd kõrgkoolide, teadusasutuste ja vastavate valdkondade spetsialistidega on tehtud aastaid ja tehakse vastavalt vajadusele ka edaspidi. Ka uues arengukavas on erinevate valdkondade all jätkuvalt rõhutatud koostöövajadust kõrgkoolide ja teadusasutustega. (nt lk 14 punktis 3 on välja toodud koostöövajadus Tartu Ülikooliga kaasava hariduse rakendusliku mudeli väljatöötamisel; lk 25 punktis 8 on välja toodud</p>

<p>pole öeldud, et soovitakse lahendada teaduslikke probleeme teaduslikul meetodil, eetilisi probleeme eetilisel meetodil ja tehnilisi-inseneri probleeme tehnilis-inseneri meetodil, siis tulebki selline punkt sinna arengukavasse lisada, sest muidu ju eelnevat ei tehtagi.</p>	<p>koostöövajadus kõrgkoolide, teadusasutuste ja erialaühingutega sotsiaalprobleemide tekkepõhjuste selgitamiseks, ennetamiseks ning lahendamiseks). Järjepidevalt on tellitud uuringuid, mille tulemused on aluseks linnaelue erinevate valdkondade arendamisele ning vastavalt vajadusele tellitakse neid ka edaspidi.</p>
<p>4. Tartu Regiooni Energiaagentuur</p> <p>4.1. Lisada peatükki „Tänane Tartu“ ka 1-2 keskkonnaindikaatorit.</p> <p><u>Põhjendus:</u> Valitud juhtindikaatorites väljendab seisundihinnang eeskätte Tartu tugevusi sotsiaalsel teljel, kuid lisamist väärriks 1-2 energia- ja keskkonnaindikaatorit, näiteks taastuvenergia osakaal energiakasutuses või CO2 heide (värskematest linna energiainventuuridest ja energiabilansist, nt 2015 a kinnitatud SEAP).</p>	<p>Selgitus. Kuna energiamajanduse olukorra analüüs kajastub põhjalikult 2015. a kinnitatud <i>Tartu linna energiamajanduse tegevuskavas</i>, siis pole otstarbekas seda linna arengukavas dubleerida.</p>
<p>4.2. Täiendada ptk 1.2 <i>Üldised keskkonnatrendid</i> (lk 9) tarkade lahenduste punkti ja sõnastada see järgmiselt: „Tarkade lahenduste ja taastuvenergia kasutamine, ressursi- ja energiatõhususe tõstmine ning ökoloogilise tasakaalu hoidmine linnaarenduses ja -korralduses.“</p>	<p>Arvestada. Algne sõnastus oli: <i>Tarkade lahenduste ja taastuvenergia kasutamine, ökoloogilise tasakaalu jälgimine arendustegevuses</i></p>
<p>4.3 Täiendada ptk 1.2 <i>Üldised keskkonnatrendid</i> (lk 9) valglinnastumise punkti ja sõnastada see järgmiselt: „Valglinnastumine ja sellega kaasnev inimeste elu- ja töökohtade muutumine. Tartu arendamine tervikliku ja sidusa linnapiirkonnana, sh ühtne planeerimine, taristuarendus ja teenusekorraldus.“</p>	<p>Arvestada. Algne sõnastus oli: <i>Valglinnastumine ja sellega kaasnev inimeste elu- ja töökohtade muutumine. Tartu administratiivpiire ületava planeerimistegevuse tähtsustumine.</i></p>
<p>4.4. Lisada ptk 1.3 <i>Olulised väljakutsed</i> (lk 10) mõnusa elukeskkonna loomise alla uus punkt: „renoveerida vananevat elamufondi ning tõhustada energiakasutust linlaste energiateadlikkuse tõstmisega.“</p>	<p>Arvestada. Lisada uus punkt järgmises sõnastuses: „vananeva elamufondi renoveerimine ning energiakasutuse tõhustamine linlaste energiateadlikkuse tõstmisega“</p>
<p>4.5. Täiendada ptk 1.3 <i>Olulised väljakutsed</i> (lk 10) mõnusa elukeskkonna loomise alla oleva turvalise elukeskkonna tagamise punkti ja sõnastada see järgmiselt: „turvalise elukeskkonna tagamine sh kliimamuutustega kohanemine ja kliimakahjude leevendamine.“</p>	<p>Arvestada. Algne sõnastus oli: <i>Turvalise elukeskkonna tagamine (sh kliima soojenemisest tulenevate riskide leevendamine).</i></p>
<p>4.6. Lisada ptk 1.3 <i>Olulised väljakutsed</i> (lk 10) ettevõtluse valdkonna edendamise alla uus punkt: „keskkonna- ja kliimasõbraliku ettevõtluse toetamine.“</p>	<p>Arvestada.</p>

<p>4.7. Täiendada ptk II <i>Visioon ja strateegilised eesmärgid</i> eesmärgi 10 (lk 13) ja sõnastada see järgmiselt: „Tartu hoonestu ja tehniline taristu on kaasaegne, ökonoomne ning energiatõhus, kommunaalteenused kasutajakesksed.“</p>	<p>Selgitus. Kuna II peatüki sisu tuleneb arengustrateegiast „Tartu 2030“, mis on iseseisev dokument, siis saab seda teksti muuta vaid arengustrateegia muutmise käigus, millega on kavas alustada 2018. aastal.</p>
<p>4.8. Täiendada ptk 3.1. Kooli ja teadmuslinn 45. tegevust (lk 45) ja sõnastada see järgmiselt: „Õpilaste arengut toetavate koostööprojektide (keskkonna- ja energiateadlikkus, ...)“</p>	<p>Arvestada. Algses sõnastuses puudub mõiste „energiateadlikkus“</p>
<p>4.9. Lisada ptk 3.2. <i>Nutikas ettevõtluslinn</i> alalõiku <i>Ettevõtluse uuendus- ja kasvuvõime arendamine</i> (lk 18) uus punkt sõnastuses: „Innustada ja toetada keskkonna- ja kliimasõbralikku ettevõtlust.“</p>	<p>Mitte arvestada. Alalõigu kõik tegevused juba toetavad antud ettepanekut.</p>
<p>4.10. Lisada ptk 3.3. <i>Inspireeriva elukeskkonnaga linn</i> alalõiku <i>Miljööväärtusliku, turvalise ja inspireeriva linnaruumi kujundamine</i> (lk 21, 22) uus punkt sõnastuses: „Toetada asumite struktuurset, terviklikku ja pidevat uuenemist planeeringuliselt, avaliku ruumi ja taristuarendustega ning asumialgatustena.“</p>	<p>Mitte arvestada. Ettepaneku sisu on teiste tegevustega arengukavas kaetud.</p>
<p>4.11. Redigeerida ptk 3.3. <i>Inspireeriva elukeskkonnaga linn</i> 21. tegevuse (lk 22) sõnastust järgmiselt: „Maandada kliimariske, sh sademevete juhtimise ja immutamise ning vältida linna soojasaarte teket haljastuse ja veestikuga.“</p>	<p>Mitte arvestada. Tegevuse mõte ei muutu. Praegune sõnastus on: <i>Kliima soojenemisest tulevate riskide maandamine (sademevete immutamine ja soojasaarte vältimine haljastusega).</i></p>
<p>4.12. Täiendada ptk 3.3. <i>Inspireeriva elukeskkonnaga linn</i> 23. tegevuse (lk 22) sõnastust järgmiselt: „Tartlaste keskkonna- ja energiateadlikkuse tõstmine ning loodushoidlikku käitumist soosivate tegevuste toetamine (.....).“</p>	<p>Arvestada. Algses sõnastuses puudub mõiste „energiateadlikkus“.</p>
<p>4.13. Redigeerida ptk 3.3. <i>Inspireeriva elukeskkonnaga linn</i> 26. tegevuse (lk 23) sõnastust järgmiselt: „Linna elamufondi uuendamine ja parendamine tuginevalt nüüdistehnoloogiatele ning uue põlvkonna ressursi- ja energiatõhususe lahendustele.“</p>	<p>Mitte arvestada. Algne sõnastus hõlmab parimate tehnoloogiate kasutamist: <i>Linna elamufondi parendamine ja vastavusse viimine tegelike vajadustega.</i></p>
<p>4.14. Täiendada ptk 3.3. <i>Inspireeriva elukeskkonnaga linn</i> 29. tegevuse (lk 23) sõnastust järgmiselt: „Korterelamute (täis)renoveerimise meetmete väljatöötamine ning energiatõhususele suunatud projektide rakendamine (SmartEnCity jt).“</p>	<p>Mitte arvestada. Sisuliselt kattub praeguse teksti sisuga. Algne sõnastus on: <i>Korterelamute renoveerimisele suunatud energiasäästlike meetmete väljatöötamine ja osalemine energiasäästule suunatud projektides (SmartEn City jt).</i></p>
<p>4.15. Täiendada ptk 3.3. <i>Inspireeriva</i></p>	<p>Arvestada.</p>

<p><i>elukeskkonnaga linn</i> 30. tegevuse (lk 23) sõnastust järgmiselt: „Energiatõhusa arenduse, ehituse, renoveerimise ja kinnisvarahalduse edendamise ning linlaste energiakäitumise parandamine ja energiateadlikkuse tõstmine koostöös Tartu Regiooni Energiaagentuuriga.“</p>	<p>Algne sõnastus oli: <i>Energiatõhusa renoveerimise propageerimine koostöös Tartu Regiooni Energiaagentuuriga.</i></p>
<p>4.16. Täiendada ptk 3.3. <i>Inspireeriva elukeskkonnaga linn</i> 35. tegevuse (lk 23) sõnastust järgmiselt: „Elanike ja asumiseltside energia- ja keskkonnaalgatuste toetamine, sh nutikate energiasäästu võtete, ringlusmajanduse (näit. jäätmed, taaskasutus), liikuvuslahenduste toetamine.“</p>	<p>Arvestada.</p> <p>Algne sõnastus oli: <i>Elanike heade algatuste toetamine elamupiirkondade korrastamisel (sh jäätmekogumissüsteemide ja parkimiskorralduse nutikate lahenduste toetamine).</i></p>
<p>4.17. Lisada ptk 3.3. <i>Inspireeriva elukeskkonnaga linn</i> alalõiku <i>Säästva elamumajanduse ja energiatõhususe põhimõtete rakendamine</i> (lk 23) uus punkt sõnastuses: „Toetada taastuenergia, iseäranis päikeseenergia laiemat rakendamist.“</p>	<p>Arvestada.</p>
<p>4.18. Lisada sobivasse kohta järgmine tegevus: „Munitsipaalkinnisvara (koolide ja lasteaedade jne hoonete) energiatõhususe parandamine.“</p>	<p>Arvestada.</p> <p>Lisada <i>Kooli ja teadmulinna</i> 17. tegevuse lõppu.</p>
<p>4.19. Lisada sobivasse kohta järgmine tegevus: „Järjepideva energia- ning ressursstarbimise seire korraldamine.“</p> <p><u>Selgitus:</u> Iga kahe aasta tagant edenemise raportite koostamine tuleneb Linnapeade Paktist.</p>	<p>Mitte arvestada.</p> <p>Tuleneb Linnapeade paktist ja kajastub ka Tartu linna säästva energiamajanduse tegevuskavas!</p>
<p>5. Jüri Ginter</p> <p>5.1. Lisada teema: Linna juhtimine</p> <ul style="list-style-type: none"> • Linna eelarve tasakaalus hoidmine. • Abilinnapeade arvu vähendamine. • Volikogu rolli suurendamine strateegiate, arengukavade, planeeringute koostamisel ja linnale oluliste teemade läbitöötamisel, koostöö korraldamisel era- ja avaliku sektori vahel, kodanikuühiskonna kaasamisel • Vastutuse täpsustamine kokkulepitud plaanide elluviimisel. • Sisuliste küsimuste ja prioriteetide arutamine volikogu komisjonides enne vastava eelnõu väljatöötamist. • Linna poolt osutatavate teenuste standardite koostamine. • Tartus tegutsevate asumiseltside ja 	<p>Mitte arvestada.</p> <p>Ettepaneku näol on tegu väljavõttega valimisplatvormist, mitte konkreetsete ettepanekutega arengukavasse. Sellele viitab ka ettepaneku vormistus.</p>

<p><u>teiste kodanikuühenduste</u> panuse suurendamine linna arengusse, kaasates nende esindajaid Tartu linnavolikogu komisjonidesse eesmärgiga linnaosade elanike eluolu paranemine ja otsustusõiguse suurendamine asumipõhiselt. Kogukondade ja asumiseltside toetusprogrammide väljatöötamine.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Rahvaküsitluste ja uuringute korraldamine enne otsustamist. • Siduvate rahvahääluste sisseviimine. • Asjaajamises linnaga nõutavate dokumentide hulga vähendamine ja e-teenuste arendamine, et linlased saaksid linnaga suhtlemist paremini korraldada. • Tartu linnavalitsuse teabehalduse sidumine avaandmete süsteemiga. • Avaliku dokumendiregistri muutmine kasutajasõbralikumaks ning senisest dokumentide avalikustamine. • Vabavara kasutamise soodustamine linna asutustes. Vabavara osakaalu suurendamine koolide õppeprogrammides. • Tartu kodanikuportaali loomine, kus oleks võimalik teostada kõiki elanikele suunatud toiminguid. • Riigilt funktsioonide ülevõtmisel finantseerimine riigi poolt vähemalt senises mahus. • Koostöö arendamine Tartu linna ja Tartumaa valdade vahel. • Linna eelarve menetluse muutmine kaasavaks. Linnavalitsus annab ülevaate vajadustest, võimalustest ja valikutest ning volikogu komisjonis tehakse valik, mis pannakse hääletusele volikogus. Eelarvestrateegia sisuline ja avalik arutelu sarnaselt praeguse kaasava eelarve protsessiga. 	
<p>5.2. Kooli ja teadmuslinn</p> <ul style="list-style-type: none"> • Pärast kõrgkooli lõpetamist Tartusse elama ja töötama jäävale noorele õppelaenu osamaksete tasumine kolme aasta jooksul. • Venekeelsete perede soovi toetamine, et nende lapsed omandaksid lasteaias ja põhikoolis eesti keele. Eesti keele õppe rahastamise suurendamine (lisa riigipoolsele rahastamisele). • Gümnaasiumide ühiskatsete muutmine paindlikumaks. • Eakate ülikooli rolli laiendamine, rakendades selle kuulajad-seeniorõppejõud üldhariduskoolide 	<p>Mitte arvestada.</p> <p>Ettepaneku näol on tegu väljavõttega valimisplatvormist, mitte konkreetsete ettepanekutega arengukavasse. Sellele viitab ka ettepaneku vormistus.</p>

õpilastele linna vahendusel pakutavas aktiivõppes abiõpetajatena.

- Tartu kõrgkoolide abiga majandus- ja ettevõtlusõppe mahu suurendamine Tartu gümnaasiumides.
- Tartu Kutseõppekeskuse populariseerimine.
- Tartu Kutsehariduskeskuse koostöö ettevõtetega, õpilastele praktikavõimaluste loomine.
- Kutsehariduskeskuse kaasamine linna töödesse, näit osalemine linna hangetel.
- Ümberõpe kohalike ettevõtjate vajadusi arvestades koos töötuskassa vm asutustega,
- Igale noorele võimaluse andmine osaleda huvitegevuses või huvialakoolituses.
- Koostöös HTM-ga Anne Noortekeskuse jaoks Raadi lennukiangaride remontimine ja noortekeskuses võimaluste väljaarendamine tehnikaalaste teadmiste omandamiseks, tehnoloogiaõpetuse tundide andmiseks koolide õpilastele ja tegevuste võimaldamiseks [täiskasvanud isetegijatele](#).
- Tartu haridustöötajate töötasu hoidmine Eesti keskmisest kõrgemal.
- Koos Kaitseväe Ühendatud Õppeasutuste ja Kaitseliiduga riigikaitseõppe edendamine gümnaasiumides.
- Koolikiusamise vastaste tegevuste tõhustamine ja rahastamine.
- Laste kodus kasvatamise toetamine.
- Kätesaadavad lasteaia- ja hoiukohad elukoha läheduses.
- Tartu Rahvusvahelise Maja tegevuse toetamine välismaalt Tartusse tööle või õppima tulevate inimeste sisseelamisele kaasaaitamisel.
- Inglisekeelse lasteaia ja [kooli](#) olemasolu toetamine.
- Kõigi lasteaedade kindlustamine vajaliku arvu logopeedidega.
- Koolide ja lasteaedade õigusaktide viimine kooskõlla tegelikkusega.
- Koolide põhimäärustes kollegiaalse juhtimise, hoolekogu ja lapsevanemate kogu tegevuse toetamine.
- Koolide õppekavade ja tunniplaanide koordineerimine, et õpilastel oleks võimalik võtta valikaineid teistest koolidest ja huvikoolidest.
- Igale piirkonnale oma lasteaed ja kool, kool oma kogukonna keskuseks, st

<p>söökla kasutamiseks ja toidu kaasa ostmiseks. Koolide seose suurendamine oma teeninduspiirkonnaga.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Kõigile lasteaedele ja koolidele võrdväärsete tingimuste loomine vajadusel saneerides koole, kuhu on väiksem soov õppima asuda. • Täiskasvanute tööalase koolituse koordineerimine koostöös töötukassaga eelkõige ümberõppeks ja uue töökoha leidmiseks (st ülevaade koolitusvajadusest tööandjate poolt, koolituspakkumisest ja koolitusvalmidusest võimalike õppijate poolt. • Erakoolide ja eralasteaedade rahastamisel nende kontrollimehhanismi täpsustamine • Noortekeskuste tegevuse mõttestamine kogukonnakeskusteks. Kasutada selleks koolide jm ruume. • Riigilt funktsioonide ülevõtmisel peab olema tagatud finantseerimine riigi poolt vähemalt senises mahus. • Põhikoolides (eriti esimeses ja teises astmes) senisest oluliselt suurema võimekuse toetamine enamlevinud hariduslike erivajadustega (seal hulgas aineliselt või kultuuriliselt napist kasvukeskkonnast tulenevad mahajäämused kõnes, õpioskustes ja vilumustes) toime tulla. • Koolide ja lasteaedade koostöö süvendamine. • Koolide riigieksamite tulemuste salastamine ja selle asemel õpilaste tervise, edasise toimetuleku, koolis omandatud lisandväärtuse, kooliga rahulolu ja õpilaste õnnelikkuse andemete avalikustamine. • Koolidest ülevaate avalikustamine õpilaste tervise, edasise toimetuleku, koolis omandatud lisandväärtuse, kooliga rahulolu, õpilaste õnnelikkuse määra jms järgi. • Põhikoolis klassi täituvuse maksimummäära hoidmine 24 õpilase tasemel. Klasside täituvusmäära vähendamise kaalumine. • Linna kulul õpilastele jalgratta sõidu õpetamine. 	
<p>5.3. Nutikas ettevõtluslinn</p> <ul style="list-style-type: none"> • Igale Tartus gümnaasiumi, kutseõppeasutuse või kõrgkooli lõpetavale noorele võimaluse andmine saada ettevõtluskoolitust. 	<p>Mitte arvestada.</p> <p>Ettepaneku näol on tegu väljavõttega valimisplatvormist, mitte konkreetsete ettepanekutega arengukavasse. Sellele viitab</p>

<ul style="list-style-type: none"> Noorte suviti ja koolivaheaegadel töötamise võimaluste parandamine. 	ka ettepaneku vormistus.
<p>5.4. Inspireeriva elukeskkonnaga linn</p> <ul style="list-style-type: none"> Tartu muutmine jalakäijate ja ratturite linnaks, vähendamaks ummikuid ja parkimisprobleeme ning parandamaks õhukvaliteeti. Tartu linna poolt korraldatud üritustel ainult tasakaalustatud toidu andmine. 	<p>Mitte arvestada.</p> <p>Ettepaneku näol on tegu väljavõttega valimisplatvormist, mitte konkreetsete ettepanekutega arengukavasse. Sellele viitab ka ettepaneku vormistus.</p>
<p>5.5. Hooliv linn</p> <p>Spetsialistide (Astangu Keskus) ja puuetega inimeste esindajate kaasatuse suurendamine hoonete ja rajatiste projekteerimisse ja tagame sel moel tänasest parema ühiskondlike hoonete ja avaliku ruumi ligipääsetavuse.</p>	<p>Mitte arvestada.</p> <p>Ettepaneku näol on tegu väljavõttega valimisplatvormist, mitte konkreetsete ettepanekutega arengukavasse. Sellele viitab ka ettepaneku vormistus.</p>
<p>5.6. Loov linn</p> <p>Igale tartlasele võimaluse andmine osaleda huvitegevuses või huvikoolituses.</p>	<p>Mitte arvestada.</p> <p>Ettepaneku näol on tegu väljavõttega valimisplatvormist, mitte konkreetsete ettepanekutega arengukavasse. Sellele viitab ka ettepaneku vormistus.</p>
<p>5.7. Lisada eelarve strateegiasse säte, et tegelik eelarve võib strateegiast kõrvale kalduda kuni 5%, suurema kõrvalekalde vajadusel tuleb muuta strateegiat.</p>	<p>Mitte arvestada.</p> <p>Lähtutakse kohaliku omavalitsuse üksuse finantsjuhtimise seadusest.</p>
<p>5.8. Lisada Haridusasetuste investeeringute kavasse 2017-2028 (Lisa 6) üldhariduskoolide kõrvale ka lasteaiad ja teised linna haridusasetused.</p>	<p>Mitte arvestada.</p> <p>Puudub konkreetne ettepanek, kuidas seda teha.</p>
<p>6. Jüri-Ott Salm</p> <p>6.1. Täiendada ptk 3.1. <i>Kooli ja teadmusslinn</i> punkti 16 (lk 15) järgmise lausega:</p> <p>„...Põhikoolis klassi täituvuse maksimummäär hoidmine 24 õpilase tasemel.“</p>	<p>Mitte arvestada.</p> <p>Nimetatud põhimõte on sätestatud põhikooli- ja gümnaasiumiseaduse §-is 26 ning võimalusel peetakse sellest kinni. Eranditeks on klassikursuse kordamised, piirkonda kolimised jmt põhjused.</p>
<p>6.2. Täiendada ptk 3.1. <i>Kooli ja teadmusslinn</i> punkti 17 (lk 15) järgmise lausega:</p> <p>„...Tulumaksu ja riigipoolsete toetuste prognoositust suuremal laekumisel on esimene prioriteet investeeringud haridusasetustesse.“</p>	<p>Mitte arvestada.</p> <p>Kulude valdkondlik jaotamine on volikogu pädevuses.</p>
<p>6.3. Täiendada ptk 3.1. <i>Kooli ja teadmusslinn</i> punkti 18 (lk 15) järgmise lausega:</p> <p>„...Kõikidel haridusastmetel kiusamisennetamise põhimõtete rakendamine tihedas koostöös kodudega.“</p>	<p>Arvestada.</p> <p>Muuta punkti 48 sõnastust järgmiselt: „Õppija enesekohaste ja sotsiaalsete oskuste arengu sihipärane toetamine ning kiusamise ennetamise põhimõtete rakendamine kõigil haridusastmetel koostöös pere, haridusasetuste meeskondade jt huvigruppidega.“</p>

<p>6.4. Täiendada ptk 3.1. <i>Kooli ja teadmusring</i> punkti 24 (lk 15) järgmise lausega:</p> <p>„... Ülevaate koostamine koolidest õpilaste tervise, edasise toimetuleku, koolis omandatud lisandväärtuse, kooliga rahulolu, õpilaste õnnelikkuse määra jms järgi. Koolide pingeridades osalemisest loobumine.“</p>	<p>Mitte arvestada.</p> <p>Nimetatud ülevaateid tehakse nii kooli kui omavalitsuse tasandil. Koolide riiklikes pingeridades osalemisest loobumine ei ole Tartu linna võimuses ning linnasiseselt oleme alati vältinud pingeridade koostamist.</p>
<p>6.5. Täiendada ptk 3.1. <i>Kooli ja teadmusring</i> punkti 31 (lk 16) järgmise lausega:</p> <p>„... Kõikide lasteaedade kindlustamine logopeedidega.“</p>	<p>Mitte arvestada.</p> <p>Nimetatud põhimõte on sätestatud juba arengukava punktis 30. ja 31.</p>
<p>6.6. Lisada ptk 3.1. <i>Kooli ja teadmusring</i> alla uus punkt järgmises sõnastuses:</p> <p>„Koolide õppeprogrammides kõigile Tartu linna õpilastele jalgrattasõidu õpetamise korraldamine liikluskasvatuse ja kehalise kasvatuse raames, mis annab mh aluse taotlema õpilastel jalgrattalubasid.“</p>	<p>Selgitus.</p> <p>Paljud koolid juba tegelevad antud temaatikaga ning laiemalt toetab antud tegevust Maanteeamet.</p>
<p>6.7. Lisada ptk 3.3. <i>Inspireeriva elukeskkonnaga linn</i> punkti 18 (lk 22) järgmiselt:</p> <p>„... Parkide väljanägemise ja kasutuse muutmine senisest mitmekesisemaks rajades nendesse rohkem laste mänguväljakuid, rannavolle platse, vabalavasid, koerte jooksu alasid ja linnapoolse toetuse andmine teistele algatustele.“</p>	<p>Arvestada sisuliselt.</p> <p>Täiendada punkti 18 järgmiselt: „... Parkide väljanägemise ja kasutuse muutmine senisest mitmekesisemaks“</p>
<p>6.8. Täiendada ptk 3.3. <i>Inspireeriva elukeskkonnaga linn</i> punkti 20 (lk 22) järgmiselt:</p> <p>„... Jänese matkaraja korrastamine. Koostöös Tartuga külgnevate omavalitsustega koostöö, et säilitada linna ümber roheline võond ja rajada sinna atraktiivseid puhkealasid, sh kasutades selleks looduskaitsealade potentsiaali. SA Emajõe Jööriik toimimise tõhustamine koostöös naabervaldadega.“</p>	<p>Mitte arvestada.</p> <p>On kaetud punktidega 19 ja 20 ning teema on piisavalt kajastatud Tartu linna üldplaneeringus.</p>
<p>6.9. Lisada ptk 3.4. <i>Hooliv linn</i> (lk 25-27) alla uus tegevus:</p> <p>„Ressursimahuka tööstuse arengu planeerimisel ja rajamisel Tartus ja lähipiirkonnas on lähtekohaks, et ei halveneks Emajõe veekvaliteet, linna ja lähikonna õhukvaliteet ning Eesti looduskeskkonna seisund tervikuna ja säiliks piirkonna elanikele atraktiivne ja hea elukeskkond.“</p>	<p>Arvestada.</p> <p>Lisada Nutika ettevõtluslinna preambulasse 3. lauseks:</p> <p>„Uute ettevõtete rajamisel Tartusse ja lähipiirkonnadesse tuleb välistada looduskeskkonna seisundi halvenemine.“</p>

<p>6.10. Täiendada ptk 3.4. <i>Hooliv linn</i> punkti 30.(lk 26) järgmiselt:</p> <p>„ ...Järelravi võimaluste jõudmine tasemele, kus vähenevad poolikust (lõpetamata) ravist Tartule ja tartlastele tulenevad majanduslikud ja sotsiaalsed kahjud.“</p>	<p>Mitte arvestada.</p> <p>Valdkond ei ole linna pädevuses.</p>
<p>6.11. Kustutada ptk 3.5. <i>Loov linn</i> p 33 esimene osa: „multifunktsionaalse kultuurikeskuse loomine Poe parki“ ja lisada „Tartu Laululava rekonstrueerimine viisil, mis võimaldaks seda kasutada aastaringsest“.</p> <p><u>Põhjendus:</u> Allesjääv sõnastus/eesmärk katab oluliste linna allasutuste ruumiprobleemide lahendamise ja ei too kaasa kallist investeeringut haridusasutuste arvelt. Sh juhin tähelepanu ka järgnevale, et Poe tn parki rajatava kultuurikeskust pole nimetatud oluliste investeeringute tabelis eelarvestrateegias, kuid selle potentsiaalne maksumus on erinevatel hinnangutel 10-40 mln EURi ja vajab kindlasti eelarvestrateegias käsitlemist. Seevastu Tartu Laululava seisukord on halb ja kasutus väike – pigem on oluline investeerida olulistesse olemasolevatesse objektidesse.</p>	<p>Mitte arvestada.</p> <p>Laululava rekonstrueerimine ei lahenda Tartu Linnaraamatukogu ja Kunstimuuseumi ruumiprobleeme. See on ka vastuolus kesklinna üldplaneeringu põhimõttega tuua või hoida avalikku funktsiooni kandvad asutused kesklinna.</p>
<p>6.12. Esitada eelarvestrateegias teave rajatud Idaringtee hoolduskulude ja katendi uuendamise kohta vastavalt linnavalitsuse poolt varasemalt esitatud teabele.</p>	<p>Selgitus.</p> <p>Teede hoolduskulud kajastuvad eelarvestrateegias üldiselt.</p>
<p>7. Tartu Ratsakool</p> <p>7.1. Vastavalt Tartu linna arengukava 2018-2025 Raadi-Kruusamäe linnaosas ratsutamise ja vabaaja keskuse väljaarendamise punktile jätta Puiestee, Kasarmu, Rooski ja Vahi tänavaga piirneva ala detailplaneeringu (Töö nr. 1852DP09) krundid pos. 4 (14 122 m²); pos. 6 (2 784 m²); pos. 7 (9 372 m²); pos 8 ((2 278 m²) Raadi-Kruusamäe linnaosas ratsutamise ja vabaaja keskuse laiendamiseks ja edasiarenduseks.</p> <p><u>Põhjendus:</u> Arendamisega tegeleb haldaja - Tartu Ratsakool. Keskuse väljaarendamiseks võimaldati kõrvalterritooriumile paigaldada kergkonstruktsiooniga hall ratsutamise sisetingimuste parandamiseks. Tulenevalt suurest avalikust huvist ratsutamisteenuse vastu on spordi- ja vabaaja keskuse arendamiseks vajalik suurema maa-ala eraldamine täiendavate ehitiste rajamiseks.</p>	<p>Mitte arvestada.</p> <p>Nimetatud küsimus kaaluti läbi linna üldplaneeringu menetluse käigus.</p>
<p>7.2. Vastavalt Tartu linna arengukava 2018-</p>	<p>Mitte arvestada.</p>

<p>2025 Raadi-Kruusamäe linnaosas ratsutamise ja vabaaja keskuse väljaarendamise punktile jätta ajalooline kirik (kabelihoone) muusikateraapia keskuse hooneks.</p>	<p>Arengukavas ei kajastata objekte sellise detailsuse astmega.</p>
<p>8. MTÜ Genialistide Klubi Täiendada eelarvestrateegiat Genialistide Klubi projekt „Genialistide Klubi investeeringud aastaiks 2018-2021“ .</p> <p><u>Selgitus:</u> Projekti kohaselt vajab Genialistide Klubi hädavajalikeks parendustöödeks ja ruumide kaasajastamiseks aastatel 2018-2021 kokku 461 000 eurot, millest linna toetust palutakse 158 000 euro ulatuses (121 000 eurot hädavajalikeks parendustöödeks ja 37 000 eurot kaasajastamiseks).</p> <p>Investeeringud on olulised ka seoses Tartu linna pürgimisega Euroopa kultuuripealinnaks.</p> <p>Ettepanekule on toetuskirja saatnud SA Vaba Lava ja MTÜ Must Kast</p>	<p>Arvestada osaliselt.</p> <p>Lisada arengukava <i>Loova linna</i> peatükki <i>Alalõigu Kohalike kogukondade, elanike eri põlvkondade ja huvirühmade osaluse soodustamine linnaelus ja selle kujundamises</i> alla uus punkt:</p> <p>„Toetada alternatiivkultuuri asutuste (nt Tartu kultuurikvartal) arengut.“</p>